

Vyučovací předmět: **ZEMĚPIS**

A. Charakteristika vyučovacího předmětu.

a) Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Časové vymezení vyučovacího předmětu zeměpis (geografie) je dle školního vzdělávacího programu a v rámci vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Realizuje se v šestém až devátém ročníku. V šestém ročníku dvě hodiny, v sedmém dvě vyučovací hodiny, v osmém ročníku jednu hodinu a v devátém ročníku je časová dotace na vyučovací předmět dvouhodinová. Celkem tedy sedm hodin na druhém stupni.

Obsahové vymezení zeměpisu má naučit žáky porozumět přírodnímu obrazu Země, má je seznámit s geografickými informacemi, zdroji geografických dat, pojmy z kartografie a topografie, s regiony světa, Českou republikou, místní oblastí a dále pak se společenským, hospodářským a životním prostředím. Vše by mělo být završeno terénní geografickou výukou tak, aby žáci byli schopni nabyté poznatky využít v praxi a aplikovat je. Předmět zeměpis (geografie) využívá i poznatky z jiných oborů. V zeměpisu jsou realizována i průřezová témata. V sedmém, osmém a devátém ročníku je to tematický okruh Objevujeme svět a Evropu v rámci průřezového tématu Výchova a myšlení v evropských a globálních souvislostech, v osmém ročníku pak tematický okruh Kulturní diferenciací, jež je součástí průřezového tématu Multikulturní výchova. V devátém ročníku se pak realizují v rámci Environmentální výchovy tematické okruhy Lidské aktivity a problémy životního prostředí a Ekosystémy. Plynule všemi ročníky pak prostupuje i Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života.

Organizační vymezení zeměpisu se realizuje především v učebně zeměpisu, kde je možné využití počítačové, audiovizuální a multimediální techniky. Některé z hodin mohou být organizovány i v učebnách informatiky. Část výuky, zejména zaměřená na kartografii a místní region, se organizuje v terénu. Zařadit lze i zeměpisnou exkurzi.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Zeměpis (Geografie) vymezují zásadní postupy, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Kompetence k učení mají žákům v zeměpisu umožnit samostatně či v kooperaci s ostatními žáky systematicky pozorovat a měřit různé geografické (např. klimatické) jevy, výsledky svých pozorování a měření zpracovávat, vyhodnocovat a dále využívat pro své vlastní učení. Žáci by měli aktivně v diskusích vyslovovat hypotézy o podstatě geografických jevů. Budou schopni vyhledávat v různých pramenech i digitálních potřebné informace týkající se zeměpisného poznávání a využít je efektivně ve svém dalším studiu. Zejména pak i poznatky třídit a následně využívat (např. geografie oblastí světa v souvislosti se společenským prostředím člověka). Důraz je kladen na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě. Souvislosti postihnout v rámci geografie, ale i v rámci přírodních a společenských oborů. S využitím aktivačních metod by se žáci o zeměpisné

poznatky měli zajímat. Kompetence k řešení problémů mají žáky vést k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností o přírodní a socioekonomické sféře. K dalším strategiím patří umožnění žákům rozpoznávání problémů v průběhu zeměpisného vzdělávání při využití různých metod, informací a prostředků. Žáci jsou schopni vyjádřit a formulovat problém, na který narazí při svém zeměpisném vzdělávání. Je jim též umožněno porovnávat různá řešení problému, korigovat chybná řešení problému a používat osvojené metody řešení geografických problémů i v jiných oblastech vzdělávání. Kompetence komunikativní mají žákům umožnit seznámení se s dostatkem obrazového materiálu a dostatkem možností porozumění textů z geografie oblastí, států, světadílů, životního, společenského a hospodářského prostředí. Žákům je umožněno seznámit se se základními symboly a značkami souvisejícími s geografii. Měli by být schopni formulovat své vlastní názory na řadu problémů z geografie.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence	V tomto předmětu budou učitelé pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívat zejména tyto strategie:
Kompetence k učení	<ul style="list-style-type: none"> ➤ používat pozitivní motivaci, aby vzbudili trvalý zájem nejenom o učení ale i o zeměpis, k tomu využijí vhodné problémové úkoly, rébusy, křížovky aj., budou se snažit o podporu účasti žáků v různých zeměpisných soutěžích (např. zeměpisná olympiáda, eurorebus) ➤ žákům předkládat dostatek informačních zdrojů a impulsů a následně je vést k samostatnému vyhledávání informací, jejich třídění, zpracovávání a efektivnímu využití v praxi a to na úrovni všech ročníků ➤ vytvářet situace, při nichž by žáci měli možnost plánovat, organizovat, řídit i hodnotit vlastní učení, navozovat situace pro hodnocení žáků navzájem – zejména pak při práci ve skupinách
Kompetence k řešení problému	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vést žáky k aktivnímu přístupu k řešení geografických problémů a jejich samostatnému řešení, k vyslechnutí názoru druhých, k diskusi a k vyjádření vlastního postupu zejména pak při skupinovém zpracovávání problémových úkolů z geografie ➤ vést žáky tak, aby hledali různá řešení netradičních problémových úloh ze zeměpisu ➤ nabízet žákům různé informační zdroje (mediální, počítačové, internet aj.), které vedou

	<p>k řešení problému. Zejména pak čtení a tvorba jednoduchých statistických tabulek, grafů, diagramů a kartogramů</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ podporovat žáky k zapojení se do zeměpisných soutěží (eurorebus) a olympiád a k řešení netradičních úloh – Kalibro, Scio, Cermat apod., kde se žáci setkávají s řešením problémů
Kompetence komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozvíjet u žáků všestrannou a účinnou komunikaci na úrovni dialogu, týmu i celku: dále pak rozvíjet komunikaci se spolužáky, učiteli i ostatními lidmi ve škole i mimo ni. ➤ vést žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování ➤ vést žáky k prezentaci svých prací, úspěchů, výsledků soutěží a různých zeměpisných aktivit ve škole i mimo ni (webové stránky, školní zpravodaj aj.) ➤ vést žáky k využívání všech dostupných informačních a komunikačních médií v geografii ➤ podněcovat žáky k porozumění geografických symbolů a značek
Kompetence sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> ➤ používat metody kooperace a týmové spolupráce při řešení úkolů, organizovat práci uvnitř skupiny a vytvářet konkrétní úkoly pro skupiny žáků ➤ směřovat žáka ke schopnosti střídat role ve skupině, požádat o pomoc a radu, vysvětlit společných úkolů, ocenit kvalitnější postupy a chápat efektivnost spolupráce při řešení zeměpisných úkolů ➤ vést žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí
Kompetence občanské	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vést žáky na základě zeměpisných poznatků k respektu, toleranci a úctě individuálních rozdílů ➤ rozvíjet v rámci vzdělávacího obsahu regionů světa, České republiky, společenského a hospodářského prostředí a životního prostředí k pozitivnímu postoji k našemu i světovému kulturnímu a historickému dědictví ➤ vést žáky k postihnutí ekologických souvislosti a pochopení environmentálních problémů v návaznosti na ochranu člověka za mimořádných situací

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ podněcovat žáky k plnění povinností – příprava na hodinu zeměpisu, vypracovávání domácích úkolů, dodržení termínů odevzdávání dlouhodobějších úkolů
Kompetence pracovní	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vhodnou nabídkou volitelných předmětů a zájmových aktivit pomáhat žákům k profesní orientaci zejména pak volbou přírodovědného praktika, volitelných předmětů z informatiky, přírodních i společenských oborů, zapojení se do projektů apod. ➤ doplňovat výuku o praktické exkurze ➤ upevňovat obecné zásady zejména pak ochrany životního prostředí, kulturních a společenských hodnot
Kompetence digitální	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vézt žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při činnostech s digitalizovanými geoinformačními zdroji, prameny a programy ➤ získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu ➤ vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků ➤ využívat digitální technologie k usnadnění práce, zautomatizovat rutinní činnosti, zefektivnit či zjednodušit své pracovní postupy a zkvalitnit výsledky své práce ➤ chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamovat se s novými technologiemi, kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání ➤ využívat počítačových učeben a výukových programů

Výstupy RVP

Výstupy z RVP

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

žák

- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

žák

- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů
- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu
- porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

REGIONY SVĚTA

žák

- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojeová jádra a periferní zóny
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států
- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

žák

- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace

- posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
- porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit
- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

žák

- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny
- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)
- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

ČESKÁ REPUBLIKA

žák

- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy
- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům
- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu
- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit
- uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

žák

- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

B. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

6. ročník

Tématický okruh: Přírodní obraz Země		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ prokáže tvar planety Země a ukazuje na konkrétních příkladech tento tvar ➤ analyzuje důsledky pohybů Země na život lidí a organismů ➤ zhodnotí význam navigačních přístrojů a aplikací pro orientaci na Zemi v rámci života lidí 	<ul style="list-style-type: none"> • Země jako vesmírné těleso - tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas • Práce s digitálními informačními technologiemi v běžném životě 	<p>MV:</p> <p><u>Fyzika</u> Vesmír – Světelné a tepelné děje</p> <p><u>Matematika</u> Vlastnosti těles</p> <p><u>Dějepis</u> Rozdělený a integrující se svět</p> <p><u>Informatika</u> Vyhledávání informací a komunikace, Zpracování a využití informací, digitální zdroje dat</p>
<p>➤ výstupy z RVP ➤ výstupy školy</p>		

6. ročník

Tématický okruh: Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává, analyzuje a hledá rozdíly v geografických informacích a zdrojích dat (z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů) ➤ používá s porozuměním základní geografické, topografické a kartografické termíny ➤ rozliší na příkladech rozdíl mezi digitální a analogovou mapou, uvede výhody a nevýhody jednotlivých druhů 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikační geografický a kartografický jazyk - vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska - uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat • geografická kartografie a topografie - glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě 	<p>MV:</p> <p><u>Matematika</u> Geometrie v rovině a prostoru, číslo a proměnná, Poměr</p> <p><u>Informatika</u> Vyhledávání informací a komunikace, digitální zdroje dat</p> <p><u>Občanská výchova</u> Člověk ve společnosti, Stát a hospodářství, Mezinárodní vztahy, globální svět</p>

➤ výstupy z RVP	➤ výstupy školy
-----------------	-----------------

6. ročník

Tématický okruh: Přírodní obraz Země - pokračování

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost ➤ popisuje, zařazuje a analyzuje tvary zemského povrchu i způsob vzniku ➤ porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře ➤ definuje působení vnitřních a vnějších procesů jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost ➤ využívá vybraný geografický informační systém pro znázorňování a hodnocení vybraných složek přírodního obrazu planety Země 	<ul style="list-style-type: none"> • krajinná sféra - přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry • systém přírodní sféry na planetární úrovni - geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně • systém přírodní sféry na regionální úrovni - přírodní oblasti • ochrana člověka za mimořádných situací (živelné pohromy – zemětřesení, sopečná činnost, atmosférické poruchy, povodně, sesuvy půdy, lavinové nebezpečí) • práce s digitálními informačními technologiemi v běžném životě 	<p>MV:</p> <p><u>Chemie</u> Částicové složení látek a chemické prvky, Chemie a společnost</p> <p><u>Přírodopis</u> Biologie rostlin, Biologie živočichů, Neživá příroda, Základy ekologie</p> <p><u>Občanská výchova</u> Mezinárodní vztahy, globální svět</p> <p><u>Ochrana člověka za mimořádných situací</u> (živelné pohromy - zemětřesení, sopečná činnost, atmosférické poruchy, povodně, sesuvy půdy,</p>

		lavinové nebezpečí) živelné pohromy a jejich průběh, chování v rizikových situacích, místa největších katastrof a lokalizaci jednotlivých jevů
▷ výstupy z RVP ▶ výstupy školy		

6. ročník

Tématický okruh: Regiony světa		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ nalézá na mapách oceány, porovnává je podle zvolených kritérií ▶ uspořádává a lokalizuje na mapách makroregiony světa, zejména pak regiony Afriky a oblasti Austrálie a Oceánie a také oblast Arktidy a Antarktidy, porovnává podle zvolených kritérií makroregiony i regiony jednotlivých světadílů, definuje jádra rozvoje i periferní oblasti Afriky a oblasti Austrálie a Oceánie ▶ porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti, podobnosti, potenciál a bariéry Arktidy, Antarktidy, Afriky a Austrálie, dále pak oceány, to dokáže i u 	<ul style="list-style-type: none"> • světadíly, oceány, makroregiony světa - určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti): světový oceán, Arktida, Antarktida, Afrika, Austrálie a Oceánie • modelové regiony světa - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení, zaměření na oblasti světového oceánu, Arktidu, Antarktidu, 	<p>MV:</p> <p><u>Informatika</u> Vyhledávání informací a komunikace, digitální zdroje dat</p> <p><u>Přírodopis</u> Biologie rostlin, Biologie živočichů</p> <p><u>Dějepis</u> Počátky lidské společnosti, Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury, Křesťanství a středověká Evropa, Objevy a dobývání, Modernizace společnosti, Moderní doba, Rozdělený a integrující svět</p> <p><u>Matematika</u></p>

<p>makroregionů světa a (modelových) států</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ posuzuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich 	<p>Afriku, Austrálii a Oceánii</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá digitální zdroje dat, geografický informační systém, digitální mapy, mapové portály 	<p>Závislosti, vztahy a práce s daty <u>Občanská výchova</u> Člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec, Stát a hospodářství</p>
<p>➤ výstupy z RVP ➤ výstupy školy</p>		

7. ročník

Tématický okruh: Regiony světa		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ lokalizuje na mapách makroregiony světa, zejména pak regiony Ameriky, Asie a Evropy, porovnává podle zvolených kritérií makroregiony i regiony jednotlivých světadílů, definuje jádra rozvoje i periferní oblasti Ameriky, Asie a Evropy ➤ porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti, podobnosti, potenciál a bariéry Ameriky, Asie a Evropy, to shrnuje i u makroregionů světa a (modelových) států výše zmiňovaných světadílů 	<ul style="list-style-type: none"> • světadíly, makroregiony světa - určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti): Ameriky, Asie a Evropy • modelové regiony světa - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení, zaměření na oblasti Ameriky, Asie a Evropy 	<p>MV: <u>Informatika</u> Vyhledávání informací a komunikace, digitální zdroje dat <u>Přírodopis</u> Biologie rostlin, Biologie živočichů <u>Dějepis</u> Počátky lidské společnosti, Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury, Křesťanství a středověká Evropa, Objevy a dobývání, Modernizace společnosti, Moderní doba, Rozdělený a integrující svět</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá vybraný geografický informační systém pro znázorňování, srovnání a hodnocení vybraných charakteristik regionů ➤ definuje, charakterizuje, popisuje, zařazuje a lokalizuje nejvýznamnější státy Ameriky, Asie a státy Evropy ➤ posuzuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich ➤ porovnává evropské krajiny, uvádí příklady státních symbolů i symbolů evropských, popisuje život Evropanů i životní styl v evropských rodinách, uvádí programy vzdělávání mladých Evropanů 	<ul style="list-style-type: none"> • ochrana člověka za mimořádných situací (živelné pohromy – zemětřesení a sopečný výbuch) • používá digitální zdroje dat, geografický informační systém, digitální mapy, mapové portály 	<p><u>Matematika</u> Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p><u>Občanská výchova</u> Člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec, Stát a hospodářství</p> <p>PT: Objevujeme Evropu a svět: je součástí <u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>, konkrétně pak evropské krajiny, státní a evropské symboly, Den Evropy, život Evropanů a styl života v evropských rodinách, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů</p> <p><u>Ochrana člověka za mimořádných situací</u> (živelné pohromy – zemětřesení a sopečný výbuch) průběh, chování v rizikových situacích, místa jednotlivých katastrof a lokalizace jevů</p>
<p>➤ výstupy z RVP ➤ výstupy školy</p>		

8. ročník

Tématický okruh: Česká republika		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu ➤ popisuje, zařazuje a lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit, porovnává jednotlivé kraje z hlediska fyzickogeografického složení, definuje jejich přednosti i význam krajů v rámci cestovního ruchu ➤ analyzuje s pomocí dostupných digitálních map a mapových portálů vybrané složky a prvky konkrétních geografických míst, lokalit a regionů ➤ uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států, zejména pak zejména s přihlédnutím k vazbě ČR a Evropské unie 	<ul style="list-style-type: none"> • Česká republika - zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu • regiony České republiky - územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech • ochrana člověka za mimořádných situací (živelné pohromy – povodně a jejich dopad v ČR, atomové elektrárny a jaderná energetika) 	<p>MV: <u>Informatika</u> Vyhledávání informací a komunikace, využití digitálních dat <u>Přírodopis</u> Biologie rostlin, Biologie živočichů, Neživá příroda <u>Dějepis</u> Počátky lidské společnosti, Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury, Křesťanství a středověká Evropa, Objevy a dobývání, Modernizace společnosti, Moderní doba, Rozdělený a integrující svět <u>Chemie</u> Chemie a společnost <u>Občanská výchova</u> Člověk ve společnosti <u>Fyzika</u> Energie <u>Výchova k volbě povolání</u> Rozmístění hospodářských</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává Evropu a naši vlast, dokáže uvádí příklady mezinárodního setkávání ➤ vyjadřuje vlastními slovy jedinečnost každého člověka i jeho individuálních zvláštností jako i nedílnou jednotu tělesné a duševní stránky, vyjadřuje vlastními slovy jedinečnost každého etnika i vlastní kultury, respektuje zvláštnost různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik v místě školy), zdůvodňuje základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice ale i v Evropě 	<ul style="list-style-type: none"> • používá digitální mapy 	<p>činností a hospodářské struktury v jednotlivých oblastech České republiky</p> <p>PT: Objevujeme Evropu a svět: je součástí <u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>, konkrétně pak naše vlast a Evropa, mezinárodní setkávání Kulturní diferenciacie: je součástí <u>Multikulturní výchova</u> konkrétně pak jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, člověk jako nedílná jednotu tělesné a duševní stránky, ale i jako součást etnika, poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy), základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě</p> <p><u>Ochrana člověka za mimořádných situací</u></p>
--	--	--

		(živelné pohromy – povodně a jejich dopad v ČR, atomové elektrárny a jaderná energetika) průběh, chování v rizikových situacích, místa jednotlivých katastrof a lokalizace jevů, výhody i nevýhody jaderné energetiky, definuje její problematiku z historie
➤ výstupy z RVP ➤ výstupy školy		

9. ročník

Tématický okruh: Česká republika – pokračování 1		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ popisuje, zařazuje a lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit, porovnává jednotlivé kraje z hlediska fyzickogeografického složení, definuje jejich přednosti i význam krajů v rámci cestovního ruchu ➤ využívá prostorová data – 	<ul style="list-style-type: none"> • regiony České republiky - územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euregionech • využívá digitální mapy, digitální zdroje pro znázornění, vyjádření a hodnocení prvků, jevů a procesů v geografickém 	<p>MV:</p> <p><u>Informatika</u> Vyhledávání informací a komunikace, využití digitálních dat</p> <p><u>Přírodopis</u> Biologie rostlin, Biologie živočichů</p> <p><u>Dějepis</u> Počátky lidské společnosti,</p>

<p>charakteristika, druhy, příklady užití v geografii</p>	<p>prostředí, digitální vzdělávací zdroje, databáze, kanály a portály pro výuku zeměpisu</p>	<p>Nejstarší civilizace, Kořeny evropské kultury, Křesťanství a středověká Evropa, Objevy a dobývání, Modernizace společnosti, Moderní doba, Rozdělený a integrující svět <u>Hudební výchova</u> Poslechové činnosti (folklór) <u>Výchova k volbě povolání</u> Rozmístění hospodářských činností a hospodářské struktury v jednotlivých oblastech České republiky</p>
<p>➤ výstupy z RVP ➤ výstupy školy</p>		

9. ročník

<p style="text-align: center;">Tématický okruh: Společenské a hospodářské prostředí</p>		
<p>Očekávané výstupy</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)</p>
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace ➤ posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenovává 	<ul style="list-style-type: none"> • obyvatelstvo světa - základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky 	<p>MV: <u>Informatika</u> Vyhledávání informací a komunikace, využití digitálních dat</p>

<p>obecné základní geografické znaky sídel</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, ukazuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje ➤ porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit s využitím digitálních technologií ➤ porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků ➤ lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech ➤ porovnává Evropu se zbytkem světa z řady hledisek ➤ analyzuje vztah mezi zemědělstvím a životním prostředím, ekologické zemědělství, analyzuje vztah dopravy a životního prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a jejího vlivu na životní prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace), definuje vztah průmyslu a životního prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracované materiály a jejich působení, vliv právních a ekologických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný 	<ul style="list-style-type: none"> • globalizační společenské, politické a hospodářské procesy - aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace • světové hospodářství - sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně • regionální společenské, politické a hospodářské útvary - porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska • použití digitálních map a mapové aplikace 	<p><u>Přírodopis</u> Biologie rostlin, Biologie živočichů <u>Chemie</u> Organické sloučeniny, Chemie a společnost <u>Dějepis</u> Počátky lidské společnosti, Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury, Křesťanství a středověká Evropa, Objevy a dobývání, Modernizace společnosti, Moderní doba, Rozdělený a integrující svět <u>Občanská výchova</u> Člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec, Stát a právo. Etnický původ. <u>Fyzika</u> Energie</p> <p>PT: Objevujeme Evropu a svět: je součástí <u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>, konkrétně pak Evropa a svět Lidské aktivity a problémy životního prostředí: je součástí <u>Environmentální výchova</u></p>
--	--	---

<p>rozvoj společnosti)</p>		<p>konkrétně pak zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství, doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a jejího vlivu na životní prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace), průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracované materiály a jejich působení, vliv právních a ekologických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti)</p> <p><u>Ochrana člověka za mimořádných situací</u> (únik nebezpečných látek do životního prostředí – radioaktivních a chemických) lokalizace světových katastrof spojených s energetikou a těžkým průmyslem</p>
<p>➤ výstupy z RVP ➤ výstupy školy</p>		

9. ročník

Tématický okruh: Životní prostředí		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, nalézá rozdíly na konkrétních příkladech, jejich specifické znaky a funkce krajín ➤ uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) ➤ uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí ➤ definuje jednotlivé ekosystémy např. les (popisuje les v místním prostředí, vyjmenovává produkční a mimoprodukční významy lesa), pole (popisuje jeho význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, shrnuje významový vztah pole a jeho okolí), vodní zdroje (popisuje lidské aktivity spojené s vodním hospodařením, zdůvodňuje význam a důležitost vodních zdrojů pro krajinnou ekologii), moře (druhovú rozlišnost, zdůvodňuje význam moře pro biosféru, analyzuje vztah 	<ul style="list-style-type: none"> • krajina - přírodní a společenské prostředí, typy krajín • vztah příroda a společnost - trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva • využití digitálních technologií 	<p>MV: <u>Přírodopis</u> Biologie rostlin, Biologie živočichů, Základy ekologie <u>Chemie</u> Anorganické sloučeniny, Organické sloučeniny, Chemie a společnost <u>Občanská výchova</u> Člověk ve společnosti, Mezinárodní vztahy, globální svět</p> <p>PT: Ekosystémy: je součástí <u>Environmentální výchova</u> konkrétně pak les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa), pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí), vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodařením,</p>

<p>mořských řas a kyslíku a cyklu oxidu uhličitého), tropický deštný les (porovnává s jinými druhy lesů, definuje jeho druhovou rozmanitost, ohrožení, jeho globální význam a význam pro nás), popisuje i ekosystémy s umělými prvky např. lidské sídlo – město – vesnice (definuje pojem umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikuje na místní podmínky), kulturní krajina (definuje hluboké ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)</p> <p>➤ shrnuje problém odpadů a hospodaření s nimi (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny), zdůvodňuje ochranu přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek, právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti, ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV), vysvětluje proč dochází ke změnám v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy), dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 a EU) a akce (Den Životního prostředí OSN, Den Země apod.)</p>		<p>důležitost pro krajinou ekologii), moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás), lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky), kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí: je součástí <u>Environmentální výchova</u> konkrétně pak odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny), ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek, právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti, ochrana</p>
--	--	---

		<p>přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV), změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy), dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 a EU) a akce (Den Životního prostředí OSN, Den Země apod.)</p> <p><u>Ochrana člověka za mimořádných situací</u> (únik nebezpečných látek do životního prostředí – biologických), lokalizace světových katastrof s ekologickými problémy</p>
<p>➤ výstupy z RVP ➤ výstupy školy</p>		

9. ročník

<p style="text-align: center;">Tématický okruh: Česká republika – pokračování 2</p>		
<p>Očekávané výstupy</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)</p>
<p>Žák: ➤ vymezí a lokalizuje místní oblast (region)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • místní region - zeměpisná poloha, kritéria 	<p>MV: <u>Informatika</u></p>

<p>podle bydliště nebo školy</p> <p>➤ hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu</p>	<p>pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)</p>	<p>Vyhledávání informací a komunikace, využití digitálních dat</p> <p><u>Přírodopis</u> Biologie rostlin, Biologie živočichů</p> <p><u>Chemie</u> Organické sloučeniny, Chemie a společnost</p> <p><u>Dějepis</u> Počátky lidské společnosti, Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury, Křesťanství a středověká Evropa, Objevy a dobývání, Modernizace společnosti, Moderní doba, Rozdělený a integrující svět</p>
<p>➤ výstupy z RVP ➤ výstupy školy</p>		

9. ročník

Tématický okruh: Terénní geografická výuka, praxe a aplikace		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
<p>Žák:</p> <p>➤ ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</p>	<ul style="list-style-type: none"> cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze - orientační 	<p>MV:</p> <p><u>Matematika</u> Geometrie v rovině a prostoru,</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny ➤ využívá digitální mapy okolí ➤ uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 	<p>body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů</p> <ul style="list-style-type: none"> • ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích, shrnutí možné v závěrečné kapitole, ale i přesto volně prostupuje všemi ročníky a je vždy označeno ve školním vzdělávacím programu 	číslo a proměnná
➤ výstupy z RVP ➤ výstupy školy		